

ІМАГОЛОГІЯ – ПРОСТІР ЛІТЕРАТУРНИЙ

(за матеріалами наукової частини)

Це переконливо довела молодий науковець нашого навчального закладу Вікторія Якимович у дисертаційному дослідженні «Імагологічний дискурс Марії Матіос і Діни Рубіної», яке вона підготувала під науковим керівництвом кандидата філологічних наук, доцента Олени Пасічник. Успішний захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук відбувся на засіданні спеціалізованої вченої ради у Бердянському державному педагогічному університеті. Опонентами виступили доктор філологічних наук, завідувач кафедри української та зарубіжної літератури і порівняльного літературознавства згаданого університету, професор Ольга Харлан і кандидат філологічних наук, доцент кафедри світової літератури та порівняльного літературознавства Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника Іванна Девдюк.

Наш науковий тандем у своїх аналітичних пошуках вийшов на змістове поле літературної імагології, як окремої галузі літературної компаративістики, що займається питаннями літературного зображення інших народів і країн. Дисертантка та її наставник зробили це через аналітичне співставлення у творчості української письменниці Марії Матіос і російсько-ізраїльської авторки Діни Рубіної національних образів та особливостей діалогу та полілогу між «Я» та «Іншим», між «Я» та «Чужим».

В дисертації наголошується, що для соціально-духовної орієнтації в «чужій» культурі недостатньо власних знань і спостережень за її носіями; тут обов'язковим є розуміння та сприйняття душі «Іншого» та духу його культури. У такому контексті унікальні можливості надає імагологічний підхід до аналізу творчості майстрів пера різних народів, а отже, і різних культур, тим більше, якщо їхня творчість ніколи не співставлялася, не аналізувалася в аспекті компаративістики через призму розуміння образів «Іншого» та «Чужого» в літературних творах.

Дисертантка виходила з того, що М.Матіос і Д.Рубіну, як представниць

сучасної жіночої художньої прози, об'єднує зацікавлення національною тематикою, проблемою національних образів світу. Для письменниць характерні як збіги, так і відмінності у візуалізації образів «Свого» і «Чужого», що в імагології є основоположним. Дослідниця врахувала, що їхні авторські тексти створені майже одночасно, подібні за жанром і стилем. Це вказує на їх належність до однієї літературної доби, представники котрої оцінюють минуле і сучасне як перетин «Свого» і «Чужого». В цьому виявилась актуальність досліджуваної проблематики і саме це обумовило мету дисертаційного дослідження: охарактеризувати через компаративне зіставлення

Особливої уваги заслуговують методи дисертаційного дослідження. Тим більше, в літературній імагології триває дискусія щодо методів вивчення художніх образів «Свого» і «Чужого». Дослідниця вважає, що ефективними у досягненні мети та виконанні окреслених завдань виступає імагологічний метод із широким використанням міждисциплінарного інструментарію та дотичний до нього порівняльно-типологічний підхід, або генетично-контактний метод із пріоритетним акцентом на імагологічному аспекті аналізу літературних творів. На різних етапах дослідження використовувалися елементи комплексного вивчення літературно-

художнього тексту, біографічного, порівняльно-історичного, зіставно-типологічного та герменевтичного літературознавчих методів, які забезпечували ґрунтовне тлумачення імагологічного дискурсу в досліджуваних творах.

Наукову новизну дисертації

визначило висвітлення понять «імагологічний дискурс», «літературна імагологія», котрі ще не мають загально визначених дефініцій. Вперше в літературознавстві художня проза представниця різних національних літератур стала предметом спеціального наукового аналізу крізь призму імагологічного дискурсу. І що особливо актуально, вперше досліджуються образи інших народів у творчій свідомості письменниць під кутом зору утвердження чи руйнування ними етнічних стереотипів, що зроблено на змістовому полі дихотомії «Свій – Чужий». Необхідно підкреслити: дисертантка самостійно дослідила концепти літературної імагології, образів «Свій», «Інший», «Чужий» в художніх літературних творах у рамках імагологічного підходу, уточнила поняття «етноімагологія». Науковий керівник дисертаційного дослідження й опоненти захисту наголосили на тому, що всі засадничі ідеї й аналітичні висновки належать безпосередньо дисертантці.

Практичне значення дисертаційного

ВІТАЄМО!

Успішно захистила дисертаційне дослідження на здобуття наукового ступеня кандидата наук

ЯКИМОВИЧ Вікторія Андріївна
кандидат філологічних наук

дослідження полягає в тому, що здійснено певний внесок у вивчення імагологічного дискурсу прозових творів як літературознавчої проблеми, а результати наукового аналізу можуть знайти конкретне і предметне застосування при вивченні окремих тем курсів історії української та зарубіжної літератури, лекцій з компаративістики, насамперед у тематичному розділі щодо імагології, у вищій та загальноосвітній школах у форматі навчальної і позанавчальної науково-дослідницької чи виховної роботи.

Основні положення та результати дисертаційного дослідження були оприлюднені на наукових конференціях, семінарах і засіданнях кафедр в нашій академії, на 7 міжнародних і 5 всеукраїнських наукових форумах, опубліковані у 14 наукових виданнях, 5 з яких належать до фахових видань України, одне – до зарубіжних.

Багатоаспектний аналіз імагологічного дискурсу прози української письменниці Марії Матіос та російсько-ізраїльської авторки Діни Рубіної дозволив розкрити спільне та відмінне у взаємодії образів «Свого», «Іншого», «Чужого». Перспективою дослідження дисертантка бачить подальше розширення інтердисциплінарних і міждисциплінарних векторів компаративно-імагологічних наукових пошуків у художній творчості майстрів сучасної жіночої прози.

Олександр СОЛОВЕЙ

кандидат історичних наук

Інноваційні пошуки освітан поширюються різноманітними методологічними векторами, спрямовуються на застосування ефективних форм і методів та оновлення змісту навчально-виховної роботи. Саме у такому контексті науково-педагогічні

В ЦЕНТРІ УВАГИ – МУЗЕЙНА ПЕДАГОГІКА

200-річчю становлення вищої освіти в Кременці.

Роботу семінару розпочала методист методкабінету відділу освіти райдержадміністрації, випускниця нашого навчального закладу Раїса Лисик, яка визначила цілі та завдання, окреслила програму зібрання, показала місце музейної педагогіки в методичному забезпеченні вивчення суспільних дисциплін у загальноосвітній школі й акцентувала на її можливостях у патріотичному вихованні учнівської молоді.

Доктор історичних наук Ірина Скакальська, використавши інноваційну

форму практичного кейсу, охарактеризувала ефективні засоби візуалізації та організації процесу освоєння історичних знань учнями загальноосвітньої школи на уроках із застосуванням методів музейної педагогіки.

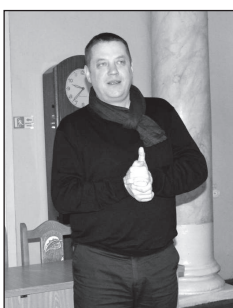
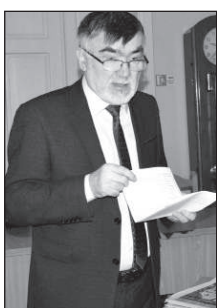
За конкретно локалізованим змістом тему «Кременець у культурно-освітніх процесах» запропонував учасникам семінару кандидат історичних наук, доцент Володимир Собчук. На багатому фактологічному місцевому матеріалі науковець продемонстрував теоретико-методологічні можливості локальної історії у поглибленні світоглядних знань учнів, у розумінні й усвідомленні ними загальнонаціональних історичних процесів через призму історичного розвитку рідного краю.

Кандидат історичних наук, доцент Олександр Соловей запросив учителів-суспільствознавців до роботи над темою «Експерсія як джерело знань і формування історичних компетентностей школярів». Виступ науковця був цікавим і корисним ще й у тому плані, що сам доповідач з особистого практичного досвіду знає специфіку і завдання, форми і методи роботи екскурсовода, особливості та прийоми використання матеріалів музейних фондів у навчальній роботі та позанавчальних виховних заходах.

Тему «Музей навчального закладу як кластер освітніх ідей» презентувала кандидат історичних наук, доцент кафедри Галина Сеньківська. Як фахівець-дослідник музейної справи та краєзнавства, вона побудувала свою розмову з учителями-практиками на матеріалах Музею історії нашого навчального закладу, що було особливо актуальним з огляду на відзначення 200-ліття становлення вищої освіти на Півдні Волині.

Керівник Центру краєзнавства і туризму, доктор історичних наук Ірина Скакальська та її колега, кандидат філософських наук Олена Мороз розкрили змістово-методологічну суть і навчально-виховне значення освітньо-культурного тандему «музей – школа» на конкретних матеріалах виставково-музейних структур нашої академії: Кімнати-музею художника Ростислава Глуква, Етнографічної світлиці та Центру вивчення польської культури.

На завершальний етап роботи навчально-методичного зібрання в експозиційній залі Кременецького краєзнавчого музею учасників семінару запросив його директор Андрій Левчук, який підготував практичний кейс із музейної педагогіки.

працівники кафедри української філології та суспільних дисциплін нашої академії спільно з фахівцями методичного

кабінету відділу освіти Кременецької райдержадміністрації та Кременецького краєзнавчого музею на організаційному полі Центру краєзнавства і туризму при згаданій кафедрі (керівник – доктор історичних наук, професор кафедри Ірина Скакальська) провели навчально-методичний семінар із проблем музейної педагогіки для вчителів суспільствознавчих дисциплін загальноосвітніх шкіл нашого району. Науково-методичне зібрання фахівців академії, вчителів шкіл і працівників краєзнавчого музею проходило в рамках заходів, приурочених